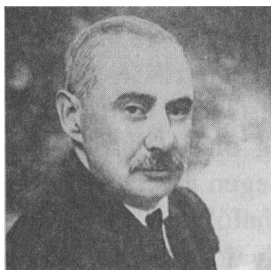

Krúdy Gyula

(Nyíregyháza, 1878. október 21. – Budapest, Óbuda 1933. május 12.) A modern magyar próza egyéni stílusú mestere. Jómódú dzsentricsaládból származott. Korai, Mikszáth modorát utánzó novelláiban a nyírségi dzsentri erkölcsi és anyagi széthullását ábrázolta. (*A víg ember bús meséi*, 1900; *A podolini takácsné*, 1911). A kegyetlen, szenvedélyes hang később egyre több emlékező líraisággal telítődött, szinte

önvallomásszerűen tárult fel műveiben a múlt. Kedvenc alakjai (Szindbád, Rezeda Kázmér, Prépostvári, Bánáti stb.) passzívok, szemlélődnek, emlékeznek, ábrándoznak, és egyetlen reális tapasztalatuk, hogy a puszták létük is céltalan. Nemcsak vonzódik, de iszonyodik is a múlttól, és hol egy stilizált biedermeier fantáziavilágba menekül (*Tótágas*, 1919), hol szerepeket öltve menekül kora ideáltalan, pénzhajhászó világából (*Szindbád-regények*, *A vörös postakocsi*, 1913; *Aranykéz-utcai szép napok*, 1916; *Őszi utazások a vörös postakocsin*, 1917).

Üdvözölte az 1919-es forradalmat, bukása után emigrált, majd hazatérve mindinkább a reménytelen rezignáció szilárdult meg benne. Ekkor írásaiban azonban a régi Pest művészi rajzán, a boldogság romantikus keresésén túl – még ha itt-ott idillt is teremtett egy-egy alakja számára –, nemegyszer reálisan fejeződött ki a kor (*Asszonyságok díja*, 1920; *Hét bagoly*, 1922; *Boldogult úrfi koromban*, 1928; *Az élet álom*, 1930). Prózaírói stílusának a romantikus jegyek mellett újszerű vonásai is vannak: az időrend felbontása, a hangulatok lírai képekké oldása, a hasonlatok, metaforák szabad áradása, a nyelv zeneisége és költőisége.